

Bokmeldinger

Religionsteologi i dag

Jan-Martin Berentsen, *Det moderne Areopagos: Røster fra den religionsteologiske debatten i vårt århundre*, Stavanger: Misjonshøgskolens Forlag 1994.

Det er prisverdig av Jan-Martin Berentsen å presentere tendenser i moderne religionsteologi slik det gjøres i denne boken. Tenkningen omkring forholdet mellom kristendommen og religionene dreier seg ikke bare om interessante problemer i teologiens utkant, men går like inn i de avgjørende teologiske grunntemata. Religionsteologien skjærer spørsmålet om den enkeltes teologiske identitet.

Berentsen følger et oversiktlig mønster i sin presentasjon. Han begynner med Troeltsch' radikale problematisering av spørsmålet om kristendommens absolutthet, og viderefører dette i et kapittel om Hockingrapporten fra USA. Deretter følger en rekke hovedtradisjoner i rekke og rad: den dialektiske teologi representert ved Karl Barth; en klassisk luthersk posisjon representert ved Paul Althaus; nyere romersk-katolsk religionsteologi representert ved Vatikanum II og Karl Rahner; en kristosentrisk økumenisk-protestantisk teologi representert ved Stephen Neill og Kenneth Cragg; og endelig en mer ytterliggående teosentrisk religionsteologi representert ved bl.a. John Hick og Wilfred Cantwell Smith.

Berentsen skriver klart og ganske lettfattelig. Utvalget av noen få representantive teologer i de forskjellige tradisjonene gjør det mulig å holde oversikten uten altfor drastiske forenklinger. Som en første innføring har derfor denne boken vesentlige fordeler fremfor Knitters langt mer omfattende presentasjon i *No other name?* som han stadig refererer til. Han unngår også noen av de problematiske kategoriene hos Knitter, som bl.a. plasserer Karl Barth sammen med konservative evangelikale og taler om den «katolske modell» på en litt uklar måte.

Med sine knappe 100 sider gir boken en verdifull orientering i et vanskelig og mangfoldig landskap.

Bokens begrensning ligger da også i knappheten og ønsket om klarhet i fremstillingen. Det blir av og til for knapt og for klart, selv om Berentsen stadig tar forbehold ved å understreke at problematikken er ganske komplisert. Noen få antydninger får klare seg: Presentasjonen av Troeltsch stopper ved hans tidlige arbeid om kristendomens absolutthet (1902) og får ikke med seg den ytterligere radikaliseringen mot slutten av hans liv. I tillegg er det vanskelig å forstå anliggendet hos Troeltsch hvis en ikke tar med seg bakgrunnen i Schleiermachers religionstenkning hundre år tidligere og hele utviklingen som fulgte. Man savner en diskusjon av Hendrik Kraemers misjonsteologiske utmynting av Barths teologi (to av Kraemers bøker nevnes i bibliografien). Presentasjonen av Karl Rahners religionsteologi er så knapp at man savner dybden i tenkningen, bl.a. bakgrunnen i hele hans forståelse av mennesket og dets grunnleggende gudsrelasjon. Undertegnede savner også en skisse av utviklingslinjer innen Kirkenes Verdensråd og innen evangelikale kretser representert f.eks. ved Lausannebevegelsen.

Boken er stort sett refererende, men siste kapittel markerer en posisjon ved å reise noen retningsgivende merkestener: Skriftens tilstrekkelighet, religionenes kompleksitet, sontringen mellom skapelse og forløsning, de reformatoriske «sola» («alene»), og «de vanskelige spørsmålene». Noen vil finne dette fyldestgjørende. For mange andre, også for undertegnede, er det bare antydninger som åpner like mange spørsmål som de svarer.

Notto R. Thelle

Missiologi i dag

Sammen med førstekorrekturen av dette nummer av tidsskriftet dumpet siste nyhet i norsk misjonsteologi inn gjennom postkassen: *Missiologi i dag*, redigert av Jan-Martin Berentsen, Tormod Engelsen og Knud Jørgensen (Universitetsforlaget 1994).

Vi vil selvsagt komme tilbake til dette verket med nærmere omtale i neste nummer.

NIME-informasjon 1994

Nordisk Institutt for Misjonsforskning og Ekumenisk Forskning har ved flere anledninger vært presentert i tidsskriftet. Under tittelen «Nordsjømissiologi?» rapporterer Tormod Engelsen denne gang fra NIMEs årskonferanse i Birmingham, England.

Som vedlegg sendes også en grundigere orientering om NIME for den som vil vite mer: «NIME-INFORMATION 1994». Det anbefales herved til nærmere studium.